

Task Force for Forebyggelse af Tvang i Psykiatrien

REFERAT

Emne 1. møde i Task Force for Forebyggelse af Tvang i Psykiatrien

Mødedato 13. december 2024, kl. 10.00-14.00

Sted Islands Brygge 57, 2300 København S,
Sundhedsstyrelsen, Mødelokale Auditorium

13. december 2024

Deltagere Janet Samuel, KL
Lotte Henriksen, Aarhus Kommune
Gülcan Güven Grud, Kolding Kommune
Lena Haaning, Gentofte Kommune
Eddie Göttsch, Kalundborg Kommune
Sidse Høyrup Brincker, Aalborg Kommune (deltog i dele af mødet)
Benedikte Sørensen, Danske Regioner
Camilla Hersom, Danske Regioner
Dorthe Juul, Region Sjælland
Anne Mette Vind, Region Syddanmark
Lone Bjørklund, Region Hovedstaden
Tina Gram Larsen, Region Nordjylland
Jannie Falk Bjerregaard, Region Midtjylland
Maria Frølich, Sundhedsdatastyrelsen
Vigdis Ryggshamar Olesen, Sundhedsdatastyrelsen
Marie Frankov, Sundhedsdatastyrelsen
Britta Bjerrum Mortensen, Styrelsen for Patientsikkerhed
Carlo V. Andersen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Anja Toxværd Rasmussen, Social- og Boligstyrelsen
Bente Brandborg, Social- og Boligministeriet

Sagsnr. 05-0801-1996

Reference imvs

T 72 22 74 00

E sstsyp@sst.dk

Nanna Skovgaard, Sundhedsstyrelsen
Agnethe Vale Nielsen, Sundhedsstyrelsen
Dorthe Goldschmidt, Sundhedsstyrelsen
Sara Korngut, Sundhedsstyrelsen
Anna Mølmer, Sundhedsstyrelsen
Ida-Marie Vibjerg Søby, Sundhedsstyrelsen

Oplægsholdere:

Mia Hesselberg, Psykiatrien Syd, Vordingborg
Kim Overvad Hansen, Socialpsykiatrien, Vordingborg
Kommune
Andreas Klein Eriksen, Social- og Boligstyrelsen
Lone Englund Stjer, Komponent
Anne Juul Huusom, Komponent

- Punkt 1. Velkomst og godkendelse af dagsorden**
- Punkt 2. Opstart af ny Task Force**
- Punkt 3. Case om samarbejde mellem region og kommune om forebyggelse af tvangsindlæggelser**
- Punkt 4. Analyse af forløb der leder op til indlæggelse med tvang**
- Punkt 5. Ny monitorering af tvang og baseline**
- Punkt 6. Regionernes planer**
- Punkt 7. Orienteringer**
- Punkt 8. Opsamling og videre plan**
- Punkt 9. Eventuelt**

Bilag:

Bilag 1: Medlemsliste

Bilag 2: Kommissorium

Bilag 3: Årshjul for 2025

Bilag 4: Erfaringsopsamling: Sundhedsfaglige tilsyn på bostedsområdet 2023

Bilag 5: Ny monitoreringsmodel

Bilag 6: Sundhedsstyrelsen udkast til spørgsmål til regionernes planer for forebyggelse og nedbringelse af tvang

Referat

Punkt 1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Nanna Skovgaard, vicedirektør i Sundhedsstyrelsen, bød som ny forperson velkommen til første møde i den nye Task Force for Forebyggelse af Tvang i Psykiatrien. Der var en udvidet præsentationsrunde, hvor alle medlemmer tilkendegav deres håb og ønsker for den nyetablerede Task Force.

Der var bred enighed om, at det er relevant at invitere politiet med ind i Task Force og Sundhedsstyrelsen er gået videre med dette.

Der var bred enighed om at invitere borgere og brugere af psykiatrien med, for systematisk at få brugerperspektiver og konkrete cases som afsæt for arbejdet i Task Force.

Punkt 2. Opstart af ny Task Force

Sundhedsstyrelsen indledte punktet med kort at præsentere forandringerne i den nye Task Force, som er skrevet ind i det nye kommissorium. Den nye Task Force er særligt styrket ved repræsentation af kommunale deltagere, hvorved der er større mulighed for drøftelser af det tværsektorielle samarbejde, som kan bidrage til at forebygge tvang.

Sundhedsstyrelsen præsenterede et årshjul for 2025, som består af fire aktiviteter:

- 7. april 2025: Workshop
- 6. juni 2025: Task Force møde
- 3. oktober 2025: Workshop
- 8. december 2025: Task Force møde

Med udgangspunkt i det nye kommissorium drøftede medlemmerne af Task Force, hvad succeskriterierne for arbejdet i det nye Task Force skal være. Sundhedsstyrelsen har komprimeret forslagene på mødet til følgende liste over succeskriterier:

- Den samlede anvendelse af tvang skal reduceres jf. målsætningen om at antallet af episoder med bæltefiksering, fastholdelse og akut beroligende medicin med tvang pr. 100.000 borgere reduceres med 30 pct. frem mod 2030.
- Vi skal øge vores viden om, hvad der sker før og efter en tvangsindlæggelse.
- Vi skal skabe et fælles sprog på tværs af sektorer for at samarbejde om forebyggelse og nedbringelse af tvang.
- Brugerperspektivet skal være det styrende parameter for arbejdet i Task Force.

- Vi skal have særligt fokus på børn og unge.
- Vi skal have særligt fokus på, hvad der virker for forskellige patientgrupper, herunder subpopulationer og patienter, som udsættes for meget tvang.
- Vi skal have fokus på at nedbringe tvang i somatikken.
- Vi skal prioritere ud fra hvilke indsatser, der gør den største forskel.
- Vi skal have bedre data og mere viden om metoder og tilbudslandskabet.

Herefter var der en drøftelse af rammen for den første workshop den 7. april 2025.

Der var enighed om, at workshoppen skal afholdes uden for Sundhedsstyrelsen. Lokation følger, og vil blive planlagt i samarbejde mellem Sundhedsstyrelsen og udvalgte Task Force medlemmer.

Der var bred enighed om, at der skal være et tværsektorielt fokus på workshoppen.

Deltagerne på workshoppen vil være medlemmerne i Task Force med mulighed for, at regionerne og kommunerne kan udpege enkelte relevante medarbejdere, til at tage med.

Punkt 3. Case om samarbejde mellem region og kommune om forebyggelse af tvang

Chefsygeplejerske i psykiatrien i Vordingborg Mia Hesselberg og leder i Socialforvaltningen i Vordingborg Kommune Kim Overvad Hansen fortalte om, hvordan de er lykkedes med at reducere og forebygge tvang hos en borger - der gennem en årrække har været udsat for meget tvang - ved at samarbejde og lægge fælles planer mellem alle aktører.

Der var stor begejstring for casen fra Vordingborg. Casen understregede behovet og potentialet i tværsektorielt samarbejde og illustrerede formålet med Task Force.

Styrelsen for Patientsikkerhed præsenterede erfaringsopsamling fra sundhedsfaglige tilsyn med bosteder fra 2023 og understregede vigtigheden af, at tilsyn skal give læring. Det blev desuden pointeret, at ledelse, sundhedsfaglige kompetencer og adgang til at kunne udveksle relevante patientoplysninger via IT-systemer, er vigtige faktorer for trivsel og sundhed på bosteder.

Punkt 4. Analyse af forløb, der leder op til indlæggelse med tvang

Social- og Boligstyrelsen og Komponent gav en status på deres analyse af forløb, der leder op til indlæggelse med tvang.

Task Force drøftede oplæggene og kom med input til Social- og Boligstyrelsen og Komponents analyser. Det blev blandt andet nævnt, at det er vigtigt at skelne mellem korte og lange indlæggelser i analysen.

Der var et ønske fra Task Force om at kunne bruge resultater fra analysen, så snart de foreligger, fx i forbindelse med workshops.

Der var et forslag om, at analysen kan bidrage til generiske typer af forløb eller borgerrejser, som kan bruges som udgangspunkt for det videre arbejde i Task Force, fx med fokus på børn og unge.

Punkt 5. Ny monitorering af tvang og baseline

Sundhedsdatastyrelsen orienterede om den nye model for monitorering af tvang, herunder de nye indikatorer og plan for fremtidig offentliggørelse af monitorering. Baseline for den nye monitorering er blevet offentliggjort d. 29. november¹.

Der var enighed om, at der skal offentliggøres data én gang årligt. Derudover, at regionerne vil tage eksempler på egne data med til Task Force møder til at understøtte drøftelserne.

Sundhedsstyrelsen orienterede om, at data fremover kommenteres af Sundhedsstyrelsen i en årsrapport. Årsrapporterne vil være korte, knyttet til indikatormålsætningerne og med fokus på læring. Der var bred enighed om formatet.

Der kan være et behov for at tage registreringspraksis op på en senere workshop.

Punkt 6. Regionernes planer

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet et udkast til en række spørgsmål som kan bruges, når regionerne udarbejder deres planer. Regionerne pointerede, at udkastet var for detaljeret.

Sundhedsstyrelsen tager kommentarerne til efterretning og vil overveje hensynet til regional frihed samtidig med at planerne skal være ensartet til en vis grad.

Det blev besluttet, at Sundhedsstyrelsen vil indkalde til en workshop med deltagelse af regionernes eget netværk samt to kommunale repræsentanter for at lave et indrappingsskema. Sundhedsdatastyrelsen vil også deltage i workshopen.

¹ https://www.esundhed.dk/Emner/Patienter-og-sygehuse/Monitorering_af_tvang_i_psykiatrien

Punkt 7. Orienteringer

a. Orienteringer ved Indenrigs- og Sundhedsministeriet

1. Ny sager ved den Europæiske Menneskerettigheds

Indenrigs- og Sundhedsministeriet orienterede om tre nye sager ved menneskerettighedsdomstolen siden foråret 2024.

De tre sager omhandler henholdsvis døraflåsning på over to år på Sikringsafdelingen, en ni måneder lang ordning om skærmning til stue på en retspsykiatrisk afdeling og en døraflåsning på over tre år på Sikringsafdelingen.

2. Møde med Institut for menneskerettigheder og Folketingets Ombudsmand (Børnekontoret)

Indenrigs- og Sundhedsministeriet orienterede om et møde i november med Institut for Menneskerettigheder (IMR) om psykiatriområdet og et møde med Folketingets Ombudsmanden (FOB) om en temarapport om børn og unge i psykiatrien. På mødet bemærkede FOB blandt andet, at de kunne konstatere, at der ikke konsekvent blev afholdt eftersamtaler – eller hvis der gjorde, fremgik dette ikke af patienternes journal. Generelt var der udfordringer i forhold til tilstrækkelig dokumentation af behandling, beskrivelse af forhåndstilkendegivelser med videre. Indenrigs- og Sundhedsministeriet understregede vigtigheden af, at eftersamtalerne blev afholdt, og at dette blev journaliseret korrekt i patientens journal.

Task Force bemærkede, at ved hyppig anvendelse af tvang overfor en patient er eftersamtaler efter hver hændelse ikke hensigtsmæssigt.

Sundhedsstyrelsen tager til efterretning, at eftersamtaler ikke afholdes konsekvent, og at vejledningen vedr. eftersamtaler giver rum til fortolkning. Sundhedsstyrelsen og ministeriet vil gå i dialog herom.

3. Orientering om kommende psykiatriforhandlinger

Indenrigs- og Sundhedsministeriet orienterede kort om psykiatriforhandlingerne i det kommende år.

b. Sundhedsstyrelsens notat om Reduktion af mest indgribende tvangsformer

Sundhedsstyrelsen orienterede om status på notatet 'Reduktion af mest indgribende tvangsformer'.

Der har været en række møder med brugerorganisationer, Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY på den anden side af sommeren, og Sundhedsstyrelsen er nu i gang med at lægge sidste hånd på notatet.

Punkt 8. Opsamling og videre plan

Næste aktivitet i Task Force er en workshop den 7. april 2025. Lokation følger.

Næste møde i Task Force for Forebyggelse af Tvang i Psykiatrien er den 6. juni kl. 10-13 som afholdes i Sundhedsstyrelsens mødecenter på Islands Brygge 57.

Punkt 9. Eventuelt

Der var intet til eventuelt.